

PHỐ BIỂN KIẾN THỨC

BẢN TIN NỘI BỘ CỦA LIÊN HIỆP CÁC HỘI KHOA HỌC VÀ KỸ THUẬT VIỆT NAM

Nguyên tắc an toàn điện trong phòng tắm

SỐ 157
2017

BẢN TIN PHỔ BIẾN KIẾN THỨC

Chịu trách nhiệm xuất bản

TS Phan Tùng Mậu
Phó Chủ tịch Liên hiệp các
Hội Khoa học & Kỹ thuật
Việt Nam

Ban Biên tập

NB. Đặng Vũ Cảnh Linh
NB. Lê Hồng
NB. Trần Mạnh Hùng

Trình bày

NGỌC ANH - DUY ANH

Bản tin xuất bản định kỳ
1 số/tháng. Mọi thông tin
phản hồi về nội dung
xin liên hệ Ban Truyền thông và
Phổ biến kiến thức:

Địa chỉ: 53 Nguyễn Du, Hà Nội
Điện thoại: (024) 3.9432206

Email:
banbientapvusta@gmail.com

Trong số này

TIN TỨC - SỰ KIỆN

**Tôn vinh trí thức
khoa học và công nghệ
tiêu biểu .3**

KHOA HỌC THƯỜNG THỨC

**Hy vọng mới cho
bệnh nhân Parkinson .4**

NÔNG - LÂM - NGƯ NGHIỆP

**Hạn chế sử dụng hóa
chất trong canh tác .15**

SỨC KHỎE

**Ngăn mùi
cơ thể
đúng cách**

.22

GIA ĐÌNH - XÃ HỘI

**Giải đáp thắc mắc về
vấn đề xã hội .29+30**

Tôn vinh trí thức khoa học và công nghệ tiêu biểu

Sáng 10/8, Liên hiệp các Hội Khoa học & Kỹ thuật Việt Nam (LHHVN) đã tổ chức Lễ tôn vinh trí thức thuộc Liên hiệp các Hội Khoa học & Kỹ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc T.Ư lần 1 năm 2017 tại Đồ Sơn, Hải Phòng.

Tại buổi lễ, ông Đặng Vũ Minh, Chủ tịch VUSTA cho biết, đây là lần thứ 2 LHHVN tổ chức lễ tôn vinh các tri thức khoa học và công nghệ (KH&CN) tiêu biểu. Đó là nguồn động viên các tri thức, các cán bộ chủ chốt tích cực tham gia vào LHHVN.

“Năm nay, khi đọc danh sách khen thưởng, tôi vô cùng cảm động, trong đó có những bác tham gia cuộc cuộc cách mạng Việt Nam, máu và mồ hôi của các bác đã góp phần xây dựng đất nước như hiện nay. Có nhiều bác hàng năm lặn lội trong các viện nghiên cứu, dấu ấn của các bác xuất hiện trên các địa phương của cả nước. Trong những tri thức hôm nay, còn có các anh chị lớn lên khi đất nước đổi mới, các anh kế thừa, đem nhiệt huyết tuổi trẻ gây dựng nên Liên hiệp Hội các tỉnh ở Việt Nam. Böyle

tỏ sự cảm phục lớn nhất, mong anh chị là niềm tin, sự gắn bó với liên hiệp và đất nước”, ông Đặng Vũ Minh phát biểu.

Được biết, lễ tôn vinh trí thức KH&CN tiêu biểu là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của LHHVN được tổ chức thường lệ 5 năm 2 lần nhằm động viên, khích lệ và tôn vinh trí thức KH&CN tiêu biểu trong toàn hệ thống có nhiều đóng góp tích cực trong công tác vận động trí thức, trong hoạt động KH&CN... góp phần vào sự nghiệp phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Tại buổi lễ, LHHVN đã vinh danh 65 trí thức tiêu biểu, trong đó 30 người có học hàm, học vị từ phó giáo sư, tiến sĩ và tương đương trở lên; 35 người có học vị thạc sĩ, cử nhân và tương đương. Đây đều là những trí thức KH&CN có nhiều thành tích, đóng góp xuất sắc trong hoạt động hội và công tác nghiên cứu khoa học, tư vấn phản biện...

Cùng ngày, LHHVN tổ chức Hội nghị giao ban Liên hiệp các Hội Khoa học & Kỹ thuật các tỉnh, thành phố trực thuộc T.Ư năm 2017.

H.DUNG

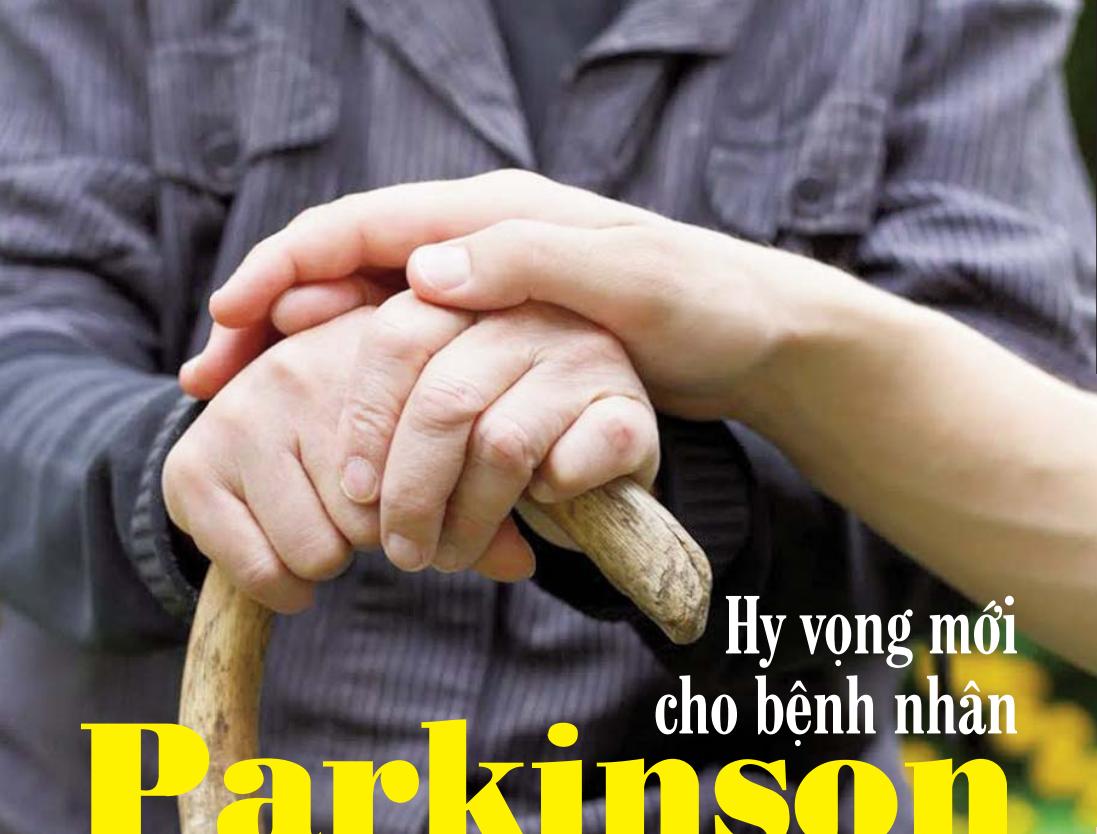
Phát động giải thưởng Công nghệ Thông tin - Truyền thông TPHCM

Là giải thưởng chính thức do UBND TPHCM tổ chức thường niên từ năm 2008, năm nay, Sở Thông tin và Truyền thông TPHCM phát động giải thưởng Công nghệ Thông tin - Truyền thông (CNTT-TT) TPHCM lần IX, với chủ đề “Vươn tầm cao mới trên nền công nghệ số”, nhằm phát hiện, tôn vinh các sản phẩm, giải pháp CNTT-TT tiêu biểu, tác động tích cực đến công cuộc phát triển KT-XH của thành phố. Đối tượng tham gia là các tổ chức, cá nhân hoạt động trong lĩnh vực CNTT-

TT, hoặc có triển khai ứng dụng CNTT-TT. Thời gian tiếp nhận hồ sơ từ ngày 9/8 - 30/9/2017. Dự kiến lễ trao giải chính thức tổ chức ngày 24/11. Đơn vị thực hiện, tiếp nhận hồ sơ: Trung tâm Công nghệ Thông tin và Truyền thông TPHCM, lầu 4, số 26 Lý Tự Trọng, phường Bến Nghé, quận 1, TPHCM. Điện thoại: (028) 3.8233717 – 3.8233718 (số nội bộ 219) - Fax: (028) 3.8223989. Website: <http://www.icti-hcm.gov.vn> - Email: ttcnntt@tphcm.gov.vn.

QH

Khoa học lý thú

Hy vọng mới cho bệnh nhân **Parkinson**

Một khám phá mới đây của các nhà khoa học Anh đang mở ra một cơ hội lớn trong việc chữa trị căn bệnh Parkinson.

Các nhà khoa học thuộc Đại học London cho rằng, nguyên nhân gây ra bệnh này là do sự gia tăng của một loại sóng đặc biệt trong não - sóng beta. Sự biến thiên của sóng beta càng lớn thì khả năng chuyển động của các cơ càng chậm, và ở một mức độ nhất

định, nó thậm chí còn gây ra sự mất kiểm soát của các cơ. Con người cử động một cách tự nhiên nhờ một hệ thống phức tạp thông qua việc truyền tín hiệu từ bộ não tới các cơ khác nhau trên cơ thể. Tuy nhiên, vấn đề sẽ xuất hiện khi các tế bào não không kiểm soát được sự vận động của cơ bắp. Khi đó con người sẽ di đứng khó khăn, cử động chậm chạp, tay chân run rẩy.

Các nhà nghiên cứu hy vọng nếu kiểm soát được sóng não beta thì đây sẽ là chìa khóa cho việc chữa trị Parkinson.

AN KHUÊ (Theo UPI)

KHÁM PHÁ GIÁ TRỊ KHOÁNG SẢN NHỜ MÁY PHÂN TÍCH

Các nhà khoa học Australia đang nghiên cứu công nghệ sử dụng máy phân tích để phát hiện và thu nhận các thông tin chi tiết về hàng loạt các loại vật liệu, có thể giúp khám phá những giá trị tiềm tàng, khoáng sản, nâng cao khả năng khai thác. Những cảm biến được gắn trên máy phân tích này sẽ giúp xác định vị trí tiềm tàng quặng, mô tả chi tiết đặc điểm môi trường quặng và phân biệt cấp độ quặng.

LN (*Theo ScienceDaily*)

THAY THẾ NHỰA BẰNG NGÔ, KHOAI

Nhựa nhiệt dẻo polystyrene sẽ được thay thế bằng một loại vật liệu mới chế biến từ tinh bột khoai tây, lúa mì và ngô, hoàn toàn thân thiện với môi trường. Đây là sản phẩm của các nhà nghiên cứu thuộc Trung tâm ARS (Hoa Kỳ). Sản phẩm thay thế cũng mang đầy đủ các tính chất vật lý bền, dai và đa năng trong mục đích sử dụng, cũng có thể kéo sợi hoặc đúc tạo thành nhiều hình dáng, kích thước và độ dày mỏng khác nhau.

LN (*Theo ScienceDaily*)

Tiểu đường làm chậm quá trình liền xương

Chậm liền xương có lẽ nên được bổ sung vào danh sách các tình trạng sức khoẻ liên quan đến bệnh tiểu đường, theo các nhà nghiên cứu Hoa Kỳ. Ở các bệnh nhân tiểu đường, quá trình sản xuất các phân tử gây sưng viêm có thể phát triển mạnh khiến cho những chỗ gãy xương lâu liền hơn bình thường. Nghiên cứu trên chuột đã phát hiện mức độ các phân tử sưng viêm tăng cao, đặc biệt là TNF-alpha và chất mồi giới FOXO1, có liên quan đến việc mất sụn rất nhanh ở các vùng xương gãy. Hiện tượng mất sụn này là kết quả của sự gia tăng số lượng osteoclast - các tế bào hủy xương, làm mất xương và sụn.

AN KHUÊ (*Theo UPI*)

Nguyên tắc an toàn điện trong phòng tắm

Phòng tắm là khu vực ẩm ướt nhất trong nhà, nước có tính dẫn điện nên nguy cơ tai nạn điện là rất cao. Việc bố trí và sử dụng hệ thống điện trong phòng tắm sao cho hợp lý và an toàn là điều mà bạn cần chú trọng.

■ HUY KHÁNH

Cần sơ đồ thiết kế

KS Trương Văn Hùng, Trung tâm Dịch vụ Kỹ thuật Hùng Lâm, Đống Đa, Hà Nội cho biết, phòng tắm là nơi có rất nhiều thiết bị điện như đèn, bình nóng lạnh, quạt thông gió... vì thế việc đảm bảo an toàn điện cho một nơi ẩm ướt và nhạy cảm như phòng tắm là vô cùng quan trọng. Muốn an toàn điện cho phòng tắm, đầu tiên phải xác định an toàn từ ngay khâu thiết kế. Hiện nay, thiết kế điện có hai loại là đi nổi và đi chìm (ngầm trong tường), mỗi loại có ưu và nhược điểm riêng. Với phòng tắm, tốt nhất

nên chọn phương án đi ngầm trong tường với các dây dẫn điện được bảo vệ cẩn thận trong ống gen. Lý do là vì phòng tắm thường xuyên ẩm ướt, nước có thể bắn lên khi tắm hay khi cọ rửa, vệ sinh phòng tắm, hoặc khi tay chân ướt mà vô tình tiếp xúc với dây điện bị rò rỉ thì nguy cơ giật điện là rất cao. Vì vậy, đi ngầm đường điện không những đảm bảo tính thẩm mỹ mà còn là cách tốt nhất để tránh giật điện do va chạm hoặc nước vào đường dây.

Ngoài ra, nên sử dụng dây điện và ống gen đảm bảo tiêu chuẩn về độ bền, cách

diện. Một điểm cần đặc biệt lưu ý nữa là hệ thống đường điện đi ngầm trong tường cần có sơ đồ thiết kế cụ thể và được lưu giữ lâu dài, tạo thuận lợi cho sửa chữa điện nước, nâng cấp và lắp đặt thiết bị sau này. Rất nhiều người cho rằng phòng tắm là khu phụ nên không chú ý đến khâu vệ sinh sơ đồ điện. Chính vì vậy, khi hỏng hóc hoặc lắp đặt thêm thiết bị gấp rất nhiều khó khăn, thậm chí là nguy hiểm.

Lắp đặt thiết bị an toàn

Việc lắp đặt đèn, máy giặt, đèn sưởi, bình nước nóng, quạt thông gió... đảm bảo an toàn là không quá khó. Đối với đèn, nên lựa chọn loại đèn trần có chụp bảo vệ, thay vì sử dụng các loại đèn treo. Ngoài ra, các loại đèn này nên thiết kế công tắc đèn bên ngoài cửa và chỉ sử dụng khi tay đã khô hoàn toàn.

Đèn sưởi nên treo trên cao, giúp giảm tình trạng tiếp xúc nước. Phải đảm bảo đèn được để cách xa tầm với khoảng 50 cm, không để đèn sưởi gần đồ dễ cháy như giấy vệ sinh, khăn mặt, khăn tắm...

Quạt thông gió nên lắp đặt ở vị trí cao; chọn loại quạt có vỏ nhựa, có bộ cảm ứng nhiệt, tự động ngắt khi quạt quá nóng.

Với máy sấy tóc, máy cạo râu, tốt nhất không nên dùng trong nhà tắm. Trong trường hợp bạn vẫn muốn sử dụng ổ cắm dành cho máy cạo râu, máy sấy tóc... nên đặt nó ở vị trí cao, khô ráo, tránh xa bồn tắm, vòi hoa sen để nước không bắn vào hoặc có thể sử dụng loại ổ cắm có nắp đậy bảo vệ khi không sử dụng.

Đặc biệt đối với bình nước nóng sử dụng điện, nên lắp đặt loại bình nước nóng có chức năng tiết kiệm điện, an toàn, chống dò điện; phải nối tiếp đất khi lắp đặt vào mạng điện gia đình, để đảm bảo an toàn cho thiết bị điện và người sử dụng.

Với máy giặt, tốt nhất không nên đặt máy giặt trong nhà tắm. Tuy nhiên, nếu bắt buộc phải đặt máy giặt trong nhà tắm, bạn cần thiết kế góc để sao cho hạn chế tối đa sự xâm nhập của nước bằng cách chọn chỗ khô ráo nhất trong phòng tắm, làm bệ đỡ cao hơn hẳn so với mặt sàn và dùng các miếng bọc máy giặt để che chắn nước.

VIỆC SỬ DỤNG AN TOÀN

CŨNG CẦN ĐƯỢC NGƯỜI DÂN LƯU Ý:

Hãy đảm bảo chỉ sử dụng công tắc, ổ cắm khi tay không dính nước.

Khi sử dụng nước cần tránh để không làm nước bắn vào các thiết bị điện.

Bật bình nước nóng trước khi sử dụng khoảng 15 phút và ngắt nguồn điện khi sử dụng.

Không nên mang bất cứ thiết bị sử dụng điện cầm tay nào vào phòng tắm và hãy tắt hết các thiết bị điện trong phòng tắm khi không sử dụng đến chúng.

KS Trương Văn Hùng

Có đúng thẻ không?

Công việc nhảm chán làm hại não

cách đầu tư ít hơn cho việc hoàn thành một nhiệm vụ lặp lại. Nó thể hiện ở sự suy giảm hoạt động ở vỏ não trước và gia tăng hoạt động ở vùng não liên quan đến sự nghỉ ngơi. Các nhà nghiên cứu hy vọng có thể tạo ra một hệ thống cảnh báo sớm những sai lầm sẽ xảy ra, giúp những người hay phải làm các công việc lặp lại, nhảm chán, cần thận trọng hơn trước khi đưa ra quyết định.

KHUÊ ĐỨC**Tri thức mới**

Điều khiển thiết bị trong nhà bằng giọng nói

Chỉ cần ra lệnh bằng giọng nói, bạn có thể điều khiển tất cả các thiết bị trong ngôi nhà thông minh của mình theo ý muốn. Đó là thành quả sau gần 2 năm nghiên cứu của các kỹ sư Lumi Việt Nam khi phát triển, ứng dụng thành công thiết bị Amazon Echo và phần mềm trợ lý ảo Alexa – một trong những thiết bị nhận diện giọng nói hàng đầu thế giới vào giải pháp nhà thông minh Lumi. Tất cả các hệ thống thiết bị của ngôi nhà như chiếu sáng, rèm cửa, bình nóng lạnh, điều hòa, âm thanh, truyền hình... đều được gắn các bộ điều khiển điện tử để có thể kết nối với internet và điện thoại di động, cho phép chủ nhân điều khiển bằng giọng nói của chính mình. Ngoài ra, công nghệ mới này giúp gia chủ có thể thay đổi lịch hẹn giờ, hỏi và nghe tin tức mới, nhắc nhở công việc mỗi ngày, cài đặt chế độ đèn, nhạc, âm thanh... trong ngôi nhà theo ý muốn. Giải pháp nhà thông minh Lumi được lắp đặt và sử dụng tại các dự án quy mô lớn như Khu đô thị An Khánh, Mandarin Garden, Spendora, Time City, Royal City, Water Mark, ThangLong Number 01, Ecopark, Riverside Long Biên... Năm 2016, sản phẩm của Lumi Việt Nam cũng đã xuất khẩu sang nhiều nước trên thế giới.

TV

Máy phun thuốc trừ sâu sử dụng sóng siêu âm

Thiết bị bay phun thuốc trừ sâu sử dụng sóng siêu âm – Flypot của tác giả Nguyễn Duy (TPHCM) là một trợ thủ cho người làm vườn giúp giảm nhân công, đảm bảo an toàn và đem lại hiệu quả cao. Flypot có 2 bộ phận chính: Thiết bị bay để hỗ trợ việc phun thuốc trên không, ở diện tích rộng và buồng phun để khuếch tán thuốc trừ sâu thành sương. Thiết bị có khả năng bay tự động bằng định vị với quỹ đạo vẽ qua phần mềm, sử dụng 1 động cơ để tải cả 4 cánh quạt và dùng công nghệ có thể thay đổi góc nghiêng của cánh quạt, thay đổi lực. Khi hết pin hoặc thuốc trừ sâu, hệ thống sẽ

thông báo để thiết bị quay về trạm xuất phát thay pin và thuốc trừ.

Do vậy, việc thiết bị hoạt động bao lâu và tưới với diện tích bao nhiêu là tùy thuộc vào tổng nhiên liệu nông dân chuẩn bị trước mang theo. Tác giả sử dụng phần mềm “code” trên các trang nguồn mở để lập những thuật toán phức tạp cho việc điều khiển thiết bị bay. Với thiết bị này, người nông dân dễ dàng sử dụng ở những cánh đồng lớn cần phun thuốc trừ sâu, hoặc những nơi có địa hình phức tạp khó di chuyển bằng máy móc thông dụng. Sản phẩm được làm ra trong nước nên có giá thành rẻ và dễ dàng sử dụng.

HÀ BÌNH

Bếp hóa khí đốt rơm rạ không khói

Ông Bùi Trọng Tuấn (Thanh Bình, phường Thanh Miếu, Việt Trì, Phú Thọ) sáng chế thành công chiếc bếp hóa khí đốt rơm rạ không khói muội. Bếp hóa khí gồm các bộ phận thùng chứa và đốt nhiên liệu, các ống dẫn khí và buồng khí hóa, trong đó thùng chứa và đốt nhiên liệu hai lớp để nạp, đốt nhiên liệu thành khói, khói này được dẫn qua ống dẫn khói có một đầu nối vào phần trên của thùng chứa nhiên liệu hai lớp, còn một đầu nối vào phần dưới của buồng khí hóa chứa nước ở bên trong. Ống dẫn khói có van điều chỉnh khói ở gần thùng chứa nhiên liệu hai lớp để điều tiết lượng khói từ thùng này đi vào buồng khí hóa. Sau khi đi vào trong buồng khí hóa, ống dẫn khói được nối với ống dẫn khí cho bếp qua đoạn ống phân nhánh. Đoạn ống phân nhánh này được nối với ống cấp không khí thứ

nhất qua ống cấp không khí thứ hai, trên đó có lắp van thứ hai. Ống cấp không khí thứ nhất được lắp xuyên qua đáy thùng nhiên liệu để thổi không khí từ quạt qua van thứ nhất vào thùng này. Ống cấp không khí thứ hai nối vào đoạn ống phân nhánh để thổi không khí từ quạt qua van thứ hai vào ống cấp khí cho bếp. Ống cấp khí cho bếp dẫn khí cháy được từ ống dẫn khí, qua đoạn ống phân nhánh và cắp lên mặt bếp dùng hệ thống đánh lửa bằng pin. Việc sử dụng bếp cũng rất đơn giản. Người sử dụng bỏ nhiên liệu vào thùng hóa khí và dây nắp lại. Mở các van theo hướng dẫn và bật lửa (như bếp gas). Quá trình đun nấu có thể tăng giảm ngọn lửa trên bếp bằng cách điều chỉnh tốc độ quạt gió hoặc điều chỉnh khóa bếp. Lửa cháy đều, không có lửa vàng, không có khói đen.

HÀ BÌNH

Lắp bình nước nóng an toàn

Bình nóng lạnh đang ngày càng phổ biến ở các vùng đồng bào dân tộc bởi sự tiện dụng và không quá đắt. Tuy nhiên, bà con nên lưu ý các vấn đề sau để lắp bình nước nóng an toàn khi sử dụng.

■ MINH NGỌC

Chọn vị trí lắp đặt thích hợp: Tùy vào thiết kế phòng tắm mà bà con lựa chọn vị trí lắp đặt thích hợp. Bình nước nóng thường được lắp đặt ở độ cao 2m, nơi vách tường trống, có sẵn đường ống dẫn nước và ổ cắm điện. Máy cần lắp xa vòi sen để tránh bị nước bắn vào, lắp xa các thiết bị nội thất khác trong phòng tắm để không bị dây nước nóng lạnh quấn làm mất thẩm mỹ.

Lắp thêm van ở đường cấp nước lạnh: Chiếc van này giúp ngắt nước truyền vào bình nóng lạnh khi cần thiết. Trong quá trình sử dụng, bà con cần súc rửa máy định kỳ để làm sạch cặn bẩn cũng như bảo trì máy. Nếu không sử dụng trong thời gian dài, có thể khóa van và xả hết nước trong bình ra. Sau khi lắp van, cần kiểm tra kỹ, tránh hiện tượng nước ở van rò rỉ, nhiều nước lên máy.

Gắn dây mát chống giật: Mặc dù có thiết bị chống giật bình nóng lạnh (ELCB) hay cầu dao tự động chống ngắt mạch (CB) chống giật nhưng để đảm bảo an toàn tuyệt đối, bà con nên nhờ thợ lắp dây mát chống giật cho máy. Đây cũng là công đoạn lắp đặt tuyệt đối không nên bỏ qua. Dây chống giật cần phải đóng trực tiếp xuống nền. Đóng vào tường sẽ không

Lắp thêm van ở đường cấp nước lạnh để vệ sinh định kỳ

có tác dụng vì tường khô nên độ giải điện kém hơn.

Vận hành máy sau lắp đặt: Sau khi lắp đặt, bà con cần kiểm tra máy lắp đặt chấn chấn hay chưa, vận hành để kiểm tra thử nước tại các mối đường ống, van có bị rò rỉ không. Ngoài ra, bà con cũng cần kiểm tra ELCB bằng cách bấm nút "Test" trên ELCB, đèn đỏ tắt; án nút "Reset" thì đèn đỏ sẽ sáng trở lại đồng nghĩa ELCB hoạt động bình thường. Nếu chưa rõ cách sử dụng và quy trình súc rửa máy, có thể nhờ thợ lắp đặt hướng dẫn luôn để tiện vệ sinh máy định kỳ.

Sử dụng theo hướng dẫn của nhà sản xuất: Sau khi kiểm tra lắp đặt và vận hành máy, bà con có thể sử dụng bình thường. Để đảm bảo an toàn cũng như giúp thiết bị có độ bền cao, cần tuân thủ theo sổ tay hướng dẫn sử dụng đính kèm khi mua máy. Ngoài ra, nên chú ý đến thời gian bảo trì, vệ sinh máy cũng như kiểm tra ELCB trung bình 6 tháng một lần.

Lập giàn nuôi hà ở Cát Hải

Chỉ cách đây 3 năm, ngư dân xã Phù Long (huyện Cát Hải, Hải Phòng) phải lặn lội sông nước để khai thác hà trong tự nhiên, nay họ chỉ cần ra giàn nuôi, cắt cá dây hà đem về.

Xã đảo Phù Long nằm phía tây đảo Cát Bà, 3 mặt giáp biển, có nhiều luồng lạch, hồ đầm nước mặn, nước lợ chằng chịt. Những bãi bồi ven sông, ven biển trải dài trù phú, dòng thủy triều mạnh cùng với nguồn nước sạch, lưu thông thường xuyên là điều kiện lý tưởng cho loài hà sinh sống.

Nghề đi gõ hà đá đã là sinh kế của rất nhiều lao động địa phương, nhất là phụ nữ. Nhưng mỗi tháng chỉ có khoảng 10 ngày nước cạn mới gõ được hà, còn những ngày nước lên, hà ngập sâu thì không lấy được. Không chỉ thế, nguồn lợi hà trong tự nhiên ngày càng ít di khiến việc khai thác khó khăn hơn.

3 năm trở lại đây, ngư dân Phù Long có thêm nghề mới: Nuôi hà. Nói là “nuôi” cũng không hẳn, vì quá trình nuôi gần như dựa hoàn toàn vào tự nhiên, từ nguồn giống đến nguồn thức ăn, ngư dân chỉ việc làm “nơi ở” cho hà rồi chờ đến ngày thu hoạch.

Trên các bãi bồi ven sông, ven biển, họ chọn những vị trí thích hợp cho hà sinh sống rồi làm các giàn tre thật chắc chắn. Họ gom vỏ hà, rửa sạch, xâu vào dây, mỗi dây khoảng 5 vỏ, rồi treo dây vào giàn tre. Dây cách dây 15 - 20cm, con cuối trên dây cách đáy nước 15 - 20cm. Giàn bè phải vững, cân bằng để có thể chịu lực khi hà bám vào sinh sống và lớn lên. Khi thu hoạch, mỗi dây hà nặng đến cả chục kg.

Người nuôi hà ở Phù Long thường thả dây vào tháng 2 và tháng 7 âm lịch, để đón con nước thủy triều tháng 3 và tháng 8 đem theo rất nhiều ấu trùng hà vào bã. Ấu trùng bám vào các vỏ hà trên dây, “định cư” luôn ở đó. Hà bám vào dây nhiều đến nỗi người nuôi phải tách bớt đi.

Một khó khăn nữa của nghề nuôi hà Phù Long là lượng vỏ hà sau thu hoạch lớn nhưng không có nơi tiêu hủy, gây ô nhiễm môi trường. Tình trạng này rất cần được địa phương nhanh chóng giải quyết để bảo vệ môi trường trong sạch ở đảo ngọc Cát Bà.

Quá trình chăm sóc chỉ cần người nuôi thi thoảng kiểm tra giàn tre, nếu chỗ nào gãy hỏng thì tu bổ, hoặc nhà nào châm chỉ thì di bắt ốc vôi bám vào dây để tránh ốc vôi ăn hà. Thức ăn của hà là phù du trong nước. Vùng này phù du phong phú nên con hà to, nhiều thịt, thơm ngon có tiếng.

Đôi khi, vào những ngày nước cạn, dây hà không ngập nước, hà không lấy được thức ăn trong nước thì phải di chuyển hà ra chỗ nước sâu hơn. Nuôi hà khoảng 6 tháng là có thể thu hoạch. Khi thăm giàn nuôi thấy hà “béo” (dày thịt, mọng nước) thì cắt dây hà về, nếu thấy hà còn “gầy” thì để lại nuôi thêm. Trung bình 1 vạn dây thì cho thu hoạch 1 tấn hà (nguyên vỏ).

TOÀN NGUYỄN

Lưu ý khi nuôi cá hồi vân

Hồi vân là giống cá nước lạnh du nhập vào Việt Nam khoảng một thập kỷ qua. Giá trị kinh tế cao, đầu ra thuận lợi nên nghề nuôi cá hồi vân phát triển rất mạnh tại vùng có điều kiện khí hậu đặc thù như Sa Pa (Lào Cai), Đà Lạt (Lâm Đồng)...

ThS Nguyễn Thanh Hải, Giám đốc Trung tâm Nghiên cứu thủy sản nước lạnh cho biết, môi trường để nuôi cá hồi vân phải là nước lạnh. Hiện cá hồi vân có thể nuôi trong bể, hệ thống ao nước chảy, nuôi lồng và sử dụng thức ăn công nghiệp.

Nguưỡng nhiệt độ nước để nuôi cá hồi vân từ 4 - 24°C. Nếu vượt qua ngưỡng 24°C cá sẽ bỏ ăn và sống được trong thời gian ngắn. Khoảng nhiệt độ tốt nhất cho cá phát triển 12 - 21°C. Song, nhiệt độ phù hợp cá hồi vân thành thực sinh dục và sinh sản từ 8 - 12°C. Cá thành thực sinh dục yêu cầu có giai đoạn nhiệt độ xuống thấp khoảng 8°C, điều kiện nhiệt độ giai đoạn áp trứng cá hồi thích hợp nhất là 8 - 12°C, ngoài khoảng này sẽ ảnh hưởng đến kết quả sinh sản.

Bên cạnh tiêu chí khắt khe về nhiệt độ nước, theo ThS Nguyễn Thanh Hải, cá

hồi vân còn yêu cầu độ pH ở ngưỡng thích hợp từ 6,5 - 8,5; Oxy hòa tan trên 6mg/lit. Cá có thể sử dụng thức ăn công nghiệp có hàm lượng protein trên 50% và hàm lượng lipit thô trên 20%. Trong điều kiện nuôi với cỡ giống lớn 30g/con, cá có thể đạt khối lượng bình quân 0,6 - 1kg/con sau 6 tháng nuôi; 1,5 - 2kg/con sau 1 năm nuôi và đạt 1,8 - 2,5kg/con sau 1,5 năm. Tốc độ tăng trưởng của cá hồi vân phụ thuộc nhiều vào chất lượng thức ăn, chế độ cho ăn và môi trường sống.

Các hệ thống cần trang bị cho trại nuôi cá hồi thương phẩm bao gồm bể nuôi cá giống nhỏ, bể hoặc ao nuôi cá hồi thương phẩm, hệ thống lồng lưới nếu nuôi lồng. Lưu ý các trại nuôi cần xây bể chứa nước và bể xử lý nước, đặc biệt cần có hệ thống sục khí, bởi đây là một trong những yêu cầu cần thiết nhất khi nuôi cá hồi.

Hiện người nuôi cá hồi thường dùng máy nén khí, máy bơm để tăng lượng oxy, trong bể mắc một số dây sủi, quả sủi để không khí được phát tán đều trong nước nhằm tăng lượng oxy hòa tan trong nước. Ao bể lớn có thể dùng loại máy quạt nước thay máy sục khí. Dùng hệ thống mái che để che ánh nắng mặt trời chiếu trực tiếp làm nhiệt độ nước tăng cao, hoặc dùng loại lưới sợi nilon có màu đen.

Khi nuôi cá hồi cần lưu ý thường xuyên theo dõi các yếu tố môi trường như nhiệt độ nước, oxy hòa tan phải luôn duy trì trên 6mg/l. Tiến hành xí phông đáy ao bể hàng ngày tránh hiện tượng nước bị ô nhiễm do lượng thức ăn nhiều, chất thải... vì hàm lượng đậm, mõi trong thức ăn cá hồi rất cao. Thực hiện ghi chép hàng ngày về chế độ nước, cho ăn, dùng thuốc, hiện trạng bắt mồi của cá.

ĐÁN VŨ

Máy xới đào bồn cà phê

Với việc tự chế tạo ra chiếc máy xới đào bồn cà phê, ông Đỗ Đức Quang, ở số nhà 216, đường Trường Chinh, phường Trà Bá, TP Pleiku, tỉnh Gia Lai đã tiết kiệm được 10 công lao động mỗi ngày.

■ SỸ THẮNG

Chứng kiến sự gian khổ của nông dân khi đào bồn ép xanh, bón phân cho cây cà phê, ông Đỗ Đức Quang đã nhiều năm mày mò nghiên cứu, lắp ráp bằng được chiếc máy. Ông Quang cho biết: Tôi tự đi mua động cơ loại máy VYKYNO, kiểu máy 4 thì, 1 xy lanh có công suất 5,5 mã lực/3.600 vòng/phút; hệ thống khởi động, kéo giật bằng tay, dung tích thùng nhiên liệu 5 lít, nhớt 0,5 lít.

Dàn xới tự thiết kế và thuê thợ rèn làm theo mẫu: Có 4 lưỡi x 4 cánh/lưỡi, tổng số có 16 cánh; bề rộng dây xới lớn nhất 30 m, độ sâu lớn nhất 20cm; kiểu truyền động, côn ly hợp tự động. Máy có kích thước dài 1,4m, rộng 0,4m, cao 0,5m, trọng lượng chỉ 39kg, gọn nhẹ. Giá thành sản xuất tính đến thời điểm tháng 9/2011 hết 9 triệu đồng.

Hiệu quả thực tế sử dụng máy xới đào bồn cà phê có thể thay thế cho 10 công lao động thủ công. Chỉ với một người thao tác máy và một người phụ, trong một ngày, máy có thể đào từ 200 - 300 bồn cà phê với mức tiêu hao nhiên liệu 5 - 6 lít xăng. Trừ các khoản chi phí mỗi ngày đỡ công thuê 7 nhân công. Với giá thuê nhân công như hiện nay thì chỉ cần đào bồn 9 - 10 ngày là đủ tiền khấu hao máy.

Ông Quang bên chiếc máy xới của mình

Thấy ông sử dụng máy xới đào bồn cà phê có hiệu quả, bà con trồng cà phê trong tỉnh đã đến nhà đặt hàng nhờ ông làm giúp. Anh Nguyễn Minh Châu ở thôn Ia Ping, xã Ia Laly, huyện Chư Păh cho biết: Tôi mua chiếc máy đào bồn của ông Quang từ đầu năm 2010 đến nay vẫn làm việc tốt, máy gọn nhẹ, dễ sử dụng khi đào rãnh ép xanh, cắt các rễ con lâu năm đã cằn cỗi.

Máy có tính cơ động cao, thao tác dễ dàng trong các địa hình vườn cà phê. Đặc biệt, máy có thể tháo rời khi bỏ lên xe máy vận chuyển đến vườn cà phê rồi lắp ráp và sử dụng. Trong quá trình sử dụng nếu có hỏng hóc bộ phận nào cũng dễ thay thế.

Ngoài ra, máy còn sử dụng như một máy đào đa năng như đào đất tối xấp bồn cà phê, đào xới đất khi trồng rau, trồng ngô, đậu đỗ các loại và còn đào rãnh bón phân cho cây cao su... Mức độ an toàn khi sử dụng máy cao.

Ông Đỗ Đức Quang đã đưa máy xới đào bồn cà phê của mình đến tham dự Hội thi lao động sáng tạo tỉnh Gia Lai lần thứ V và đoạt giải Nhì trong Hội thi.

Hạn chế sử dụng hóa chất trong canh tác

Ông Lê Quốc Cường, GĐ Trung tâm BVTM phía Nam cho biết, do đáp ứng nhu cầu thị trường, nông dân trồng cây ăn trái với mật độ rất dày và lạm dụng phân, thuốc hóa học dẫn đến đất ngày càng cạn kiệt.

❖ Xử lý nấm trên cam.

ra trái đồng loạt, dùng bẫy dính màu vàng hấp dẫn ruồi để diệt, sử dụng các chất dẫn dụ diệt ruồi.

Bao trái là giải pháp rất tiện ích hạn chế sử dụng thuốc BVTM tối đa, bảo đảm được vệ sinh an toàn thực phẩm. PGS.TS Trần Văn Hậu, khoa Nông nghiệp và ứng dụng sinh học (ĐH Cần Thơ) nhận định, để hạn chế mầm bệnh trong đất là rất khó, nấm bệnh phát triển làm cây chết, khi trồng lại cây vẫn chết do nấm bệnh vẫn còn trong đất. Vì vậy cần xử lý nấm một cách triệt để, đặc biệt trên cây có múi.

Hai bệnh ảnh hưởng rất lớn đến vườn cây là bệnh vàng lá gân xanh và bệnh vàng lá thối rễ do nấm trong đất gây ra, ngoài ra còn có bệnh xỉ mủ thân cũng do nấm Phytophthora, bệnh này sống trong đất. Để

ngừa bệnh đói với cây có múi, biện pháp đem lại hiệu quả là sử dụng phân hữu cơ để cải tạo đất, nếu áp dụng bón phân hữu cơ để đất thông thoáng, ngoài lợi ích giúp cải tạo đặc tính hóa học, lý học và sinh học trong đất còn tạo điều kiện nấm bệnh không phát triển được, đặc biệt hiện bà con kết hợp với nấm Trichoderma.

Quản lý bệnh vàng lá thối rễ, biện pháp sử dụng thuốc hóa học, chỉ sử dụng trong trường hợp bức thời để xử lý ban đầu, còn biện pháp bền vững lâu dài là sử dụng phân hữu cơ. Vì vậy với bối cảnh hiện nay để sản xuất ra một sản phẩm sạch, an toàn, đặc biệt cho con người và môi trường thì trồng cây có múi sử dụng phân hữu cơ rất có lợi cho cây và cho con người.

PHAN NAM

Những yếu tố nêu trên đã tạo điều kiện cho nhiều đối tượng sinh vật xâm nhập gây hại, sâu bệnh tấn công cây ăn trái, đặc biệt là bệnh vàng lá gân xanh ở (cam, quýt), bệnh chổi rồng trên nhãn. Sâu bệnh không chủ yếu xuất hiện tại vườn, có thể di trú từ nơi này sang nơi khác, rầy chổng cánh truyền bệnh sang vườn khóm của bà con.

Một trong nhiều giải pháp là trồng cây chắn gió để ngăn chặn sự xâm nhiễm của rầy, đối với một số cây trồng rải rác cần phải có biện pháp quản lý chặt chẽ. Hiện nay ruồi đục trái là một vấn nạn mà hầu hết nông dân các nước trên thế giới rất sợ, ảnh hưởng lớn đến xuất khẩu. Vì vậy cần phải có biện pháp quản lý hạn chế tác hại của ruồi đục trái như vệ sinh vườn, xử lý cho

Mô hình cá Koi lai

So với mô hình nuôi cá thịt truyền thống, nuôi cá Koi lai đem lại nguồn thu gấp nhiều lần. Một số hộ nông dân ở Nam Định đang khám phá nhờ chuyển đổi mô hình thuỷ sản này, điển hình là anh Nguyễn Tiến Dũng (SN 1965) ở xã Mỹ Tân, huyện Mỹ Lộc.

Giống cá Koi lai này thích nghi tốt với khí hậu miền Bắc. Cá phàm ăn, chịu được rét và phát triển tốt trong mùa đông. Hơn nữa, giá không quá cao như cá koi Nhật nên thị trường ưa chuộng và tiêu thụ tốt. Cá khoẻ mạnh, không dị tật, màu sắc đẹp sẽ được lựa chọn làm con bồ mẹ. Nuôi sau 1,5 năm thì bắt đầu cho cá sinh sản.

Theo kinh nghiệm của anh Dũng, cá đực phải khoẻ mạnh, mập mạp, lỗ sinh dục lồi, vây có gai ram ráp. Với cá cái, lựa chọn con bụng to, chưa vừa tầm. Cá già có chứa sê không tốt, trứng dễ phân hủy. Khi cá 20 - 25 ngày tuổi, anh Dũng đóng gói hàng xuất bán khắp các tỉnh miền Bắc như Nam Định, Thái Bình, Hải Dương, Hưng Yên...

Đến nay, toàn bộ diện tích hơn 2.000m² mặt nước, anh Dũng đều tư nuôi cá Koi giống để phục vụ nhu cầu lớn của thị trường. Mỗi năm, trừ chi phí, gia đình anh thu lãi 300 triệu đồng, gấp 5 - 7 lần so với việc nuôi cá thịt trước đây.

Ngoài ra, muốn cá con có màu sắc đẹp, cá bồ mẹ phải lựa chọn cẩn thận. Cá phải rõ màu, hoặc đỏ đậm hoặc trắng sáng. Với cá 3 màu phải có từng khoang rõ ràng. Việc lựa chọn bồ mẹ chất lượng tốt sẽ giúp cá con sinh ra đạt tỷ lệ sống cao, cá khoẻ mạnh, sinh trưởng tốt, màu sắc đẹp.

Hiện 3 ao nhà anh Dũng đều nuôi cá Koi

Quy trình đưa cá lên bể để cũng phải được tiến hành nghiêm ngặt. Bể được thiết kế thông thoáng, nhiều ánh sáng. Ngoài ra, cần chuẩn bị bèo lục bình nuôi trên bể nước sạch từ 1 - 1,5 tháng để rễ dài, trắng rồi chuyển xuống bể để của cá, làm giá thể cho trứng cá bám vào. Với 1 bể rộng 10m², anh Dũng thả 10 cặp bồ mẹ.

Với kinh nghiệm 4 năm làm cá giống, anh Dũng chia sẻ, cá cái khối lượng lớn thì tăng đực, cá cái bé thì không cần nhiều đực. Anh cũng cho biết, nhu cầu oxy của cá bồ mẹ tăng gấp 2 lần bình thường nên hệ thống sục khí và máy bơm nhỏ được vận hành 24/24h nhằm cung cấp oxy, tạo dòng chảy để kích thích cho cá đẻ.

Đến giai đoạn cá được khoảng ngoài 15 ngày tuổi, bà con nên lựa tuyển những cá thể có màu sắc đậm nét, các khoang màu phân biệt rõ ràng để giữ lại nuôi vì đây là loại cá cho giá trị lớn. Các cá thể còn lại nên loại bỏ. Sau khi thực hiện khâu này, từ 50 - 60 vạn cá bột ban đầu sẽ chỉ còn lại 30 - 40 vạn. Tuy vậy, giá bán các cá thể được tuyển chọn kỹ lại khá cao, gấp nhiều lần so với cá thịt đơn thuần.

VŨ ĐÁN

Trồng gừng trong bao tải

Gừng là loại cây ưa đất ẩm, không chịu úng, ưa tơi xốp, nhiều mùn, rác hữu cơ, phân chuồng. Trồng gừng trong bao tải cho năng suất cao, ít sâu bệnh. Đó là kinh nghiệm của ông Văn Ngọc, ở thôn 4, xã Hòa Khương, huyện Hòa Vang, TP Đà Nẵng.

Ông Ngọc cho biết, từ đầu năm 2011, ông Ngọc vào Gia Lai mua 2 tạ gừng giống (giá 20.000đ/kg) về trồng trong 1.350 bao tải. Để năng suất gừng cao, ít sâu bệnh, ông chọn giống gừng trên 8 tháng tuổi, sạch bệnh. Mỗi 1kg gừng giống, ông trồng trong 15 - 20 bao xi măng giặt sạch, đáy bao đục 2 lỗ ở 2 góc cho thoát nước.

Gừng là loại cây ưa đất ẩm, không chịu úng, ưa tơi xốp, nhiều mùn, rác hữu cơ, phân chuồng. Pha trộn đất trồng theo tỷ lệ 50% đất với 50% phân chuồng hoai mục + vỏ trấu, cho vào bao xong đặt hom gừng (dã ủ nứt mầm) vào giữa bọc phủ lớp đất nhẹ chừng 2cm, trải lên mặt lớp tro trấu cũ hoai để giữ ẩm và hạn chế cỏ dại.

Trồng khoảng 40 ngày, mỗi bao gừng bón 1 muỗng NPK quanh gốc và rải lên trên gốc hỗn hợp gồm 3 phần trấu + 1 phần phân chuồng hoai mục + 1 phần đất. Thường mỗi củ gừng giống chỉ nảy từ 3 - 4 nhánh con, nhưng trồng trong bao, gừng nảy rất nhiều nhánh. Mỗi nhánh 1 củ, sau 7- 8 tháng có thể thu hoạch từ 1,5 - 2kg củ/bao. Chi phí đầu tư cho 1 bao gừng khoảng 3.000đ. Tính ra hiệu quả trồng

gừng trong bao gấp 6 lần so với cách trồng dưới đất.

Theo ông Ngọc, gừng trồng trong bao ít bị bệnh. Tuy nhiên, để phòng bệnh héo vàng thối rũ do vi khuẩn truyền nhiễm rất khó trị, chủ yếu là phun ngừa sau mỗi đợt mưa kéo dài nhiều ngày hoặc định kỳ 10 - 15 ngày phun 1 lần, các loại thuốc trị nấm gốc đồng COPPER ZINC, CARBAN 50SC...

Trước khi trồng gừng nên xử lý "hom gừng" bằng cách phun thuốc trừ nấm bệnh CARBAN 50 SC, COPPER ZINC 85WP... Nếu bao nào bị sâu bệnh thì mang ra xa hủy bỏ, không để mầm bệnh lây lan. Trồng gừng theo cách này khắc phục được những bất lợi về thời tiết, đất đai, không gian, sâu bệnh...

Trồng gừng trong bao tải phù hợp trồng ở nhiều nơi, từ miền núi cho tới đồng bằng đều trồng được. Nơi thấp lụt thì đặt bao gừng trên giàn. Tính sơ, 1.000 bao gừng, với giá từ 40.000đ/kg gừng củ, ông Ngọc sẽ thu về trên 40 triệu đồng, trong khi chi phí không bao nhiêu.

SÝ NGUYỄN

Gừng trồng trong bao dưới tán rừng của ông Ngọc (phải)

Xử lý nhãn ra hoa sớm

Thời gian gần đây, nhiều nông dân trồng nhãn xuồng cơm vàng trên địa bàn tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã biết xử lý cho nhãn ra hoa sớm, nhờ vậy đầu ra cho trái nhãn cũng được ổn định, thu nhập cũng được nâng lên.

Theo ông Lê Trương Vinh, ở khu phố 3, phường 12, TP Vũng Tàu, năm nay do thời tiết nắng nóng kéo dài làm hoa nhãn rụng nhiều, sản lượng nhãn cho trái không cao bằng năm ngoái. Tuy nhiên, với giá nhãn xuồng cơm vàng hiện ở mức cao nên ông cũng như nhiều người trồng nhãn sẽ có lãi. Ước tính 40 gốc nhãn của gia đình ông Vinh năm nay dự tính sẽ cho thu hoạch khoảng 1 tấn trái, thu về gần 50 triệu đồng.

Tai Hợp tác xã Nông nghiệp và Dịch vụ Nhân Tâm, xã Hòa Hiệp, huyện Xuyên Mộc, người dân trồng nhãn nhiều năm nay đã áp dụng kỹ thuật xử lý cho nhãn ra hoa sớm và bán trái ra thị trường với giá cao, ổn định. Ông Đào Văn Hiếu, xã viên hợp tác xã Nông nghiệp và Dịch vụ Nhân Tâm cho biết, gia đình có 0,6ha được xử lý cho ra hoa sớm từ tháng 3 dương lịch. Dù năm nay vườn nhãn không đạt như mọi năm, chỉ thu được năng suất khoảng 4 tấn, nhưng sau khi trừ chi phí ông còn lãi khoảng gần 200 triệu đồng.

Đặc biệt, nhiều năm nay trái nhãn VietGAP của hợp tác xã Nông nghiệp và Dịch vụ Nhân Tâm đã có mặt tại nhiều siêu thị trên địa bàn TP HCM như Metro, Co.op Mart, US Mart với giá bán ổn định từ 62.000 - 64.000đ/kg. Hiện nay, một năm Hợp tác xã Nông nghiệp và Dịch vụ Nhân Tâm cung cấp cho các siêu thị này

từ 45 - 50 tấn nhãn. Ông Lâm Văn Trung, Phó Giám đốc hợp tác xã cho biết, sau khi được tập huấn kỹ thuật xử lý cho nhãn ra hoa sớm, nhiều thành viên của hợp tác xã đã áp dụng thành công. Nhờ đó từ khoảng tháng 6 - 10, lúc nào cũng có hàng để xuất bán cho các siêu thị.

Nhãn xuồng cơm vàng là trái cây đặc sản nổi tiếng của vùng đất Bà Rịa - Vũng Tàu. Trong những năm gần đây, ngành nông nghiệp tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đã và đang xin chủ trương UBND tỉnh đưa vào quy hoạch 2.000ha các vùng đất cát ven biển tại thành phố Vũng Tàu, huyện Tân Thành và huyện Xuyên Mộc để trồng loại nhãn này.

Ngoài ra, Trung tâm Nghiên cứu cây ăn quả miền Đông Nam Bộ đã phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh thực hiện đề tài "Xây dựng quy trình sản xuất Nhãn Xuồng cơm vàng theo tiêu chuẩn GAP". Đề tài này thành công sẽ chuyển giao cho ngành nông nghiệp nhân rộng cho người trồng trên địa bàn tỉnh, nhằm có được vùng sản xuất nguyên liệu bền vững và chất lượng cao, đủ tiêu chuẩn xuất khẩu sang các thị trường khó tính, cũng như lưu giữ đặc sản trái cây nhãn xuồng cơm vàng nổi tiếng của Bà Rịa - Vũng Tàu.

NGUYỄN THẮNG

Cùng rút kinh nghiệm

Bệnh nhân là anh Trần Văn T. (22 tuổi, công nhân công trường khai thác tại một công ty than ở Quảng Ninh). Anh T. cho biết, trong quá trình khai thác than ở hầm lò, anh bị đá rơi vào khoeo chân bên trái. Vì thấy vết thương rỉ ít máu với đường kính rất nhỏ 0,5cm nên anh đã tự sơ cứu qua loa. Nhưng đến chiều cùng ngày, anh thấy khoeo chân căng tức, dùng tay ấn vào chỗ căng thì rất đau, anh đã đến Bệnh viện Đa khoa Khu vực Cẩm Phả để khám. Tại đây, anh được khám và phát hiện tổn thương rất đặc biệt: toàn bộ từ cẳng chân trái đến hố nách trái có khí dưới da lép bếp. Da khoeo chân bên trái bị rách 0,5cm, xung quanh có quần nè đỏ nhẹ, không có mùi hôi, gói trái sưng nè rất nhiều. Sau khi làm các xét nghiệm, bệnh nhân được phẫu thuật cấp cứu, làm sạch tổn thương, mở rộng cân cơ từ 1/3 giữa đùi đến 1/3 dưới cẳng chân. Sau 8 ngày điều trị, toàn bộ khí từ cổ chân

Chủ quan mang họa lớn

đến hố nách đã được giải phóng hết hoàn toàn, vết thương gói trái không còn dấu hiệu nhiễm trùng.

Lời bàn: Đối với những công nhân ở làm việc ở các công trường khai thác mỏ, do đặc thù môi trường làm việc khí bụi, một tổn thương nhỏ trên da cũng có thể khiến người công nhân có nguy cơ nhiễm khuẩn cao. Do vậy, nếu người bệnh chủ quan, không kịp thời đến cơ sở y tế để được thăm khám và điều trị kịp thời, rất có thể phải chịu những tổn thương vô cùng lớn.

LIỀU MÌNH NUỐT MẬT CÓC

Bệnh nhân là N.V.T (27 tuổi, Hà Nam) có tiền sử viêm gan B. Được biết, anh T. nghe lời đồn thổi nuốt mật cóc có thể chữa được viêm gan B nên đã liều mình sử dụng. Sau khi nuốt, anh T. đã bị hôn mê bất tỉnh và phải nhập viện cấp cứu. Tuy nhiên, bệnh nhân đã bị suy gan, suy hô hấp và tử vong.

Lời bàn: Gan và mật cóc rất độc, có thể gây tử vong. Ngay cả thịt cóc, người ta quan niệm bồ nôn vẫn ăn nhưng cũng phải rất thận trọng vì trong quá trình chế biến, độc tố từ gan, mật, da cóc có thể dính vào thịt gây ngộ độc. Vì vậy, tốt nhất không nên uống hay nuốt sống mật bất kỳ con vật nào. Nếu vô tình uống phải thì cần lưu ý

những triệu chứng ngộ độc thường gặp sau khi nuốt mật là rối loạn tiêu hoá, đau bụng, buồn nôn, nôn mửa, tiêu chảy; đi tiểu ít, có khi vô niệu.

Trường hợp nặng, bệnh nhân có thể bị phù não, phù phổi cấp, viêm tủy bào gan cấp, chậm nhịp tim, co giật toàn thân. Những bệnh nhân nặng hơn sẽ bị viêm gan nhiễm độc cấp, vàng da, vàng mắt, có thể tiến đến hôn mê rồi tử vong.

Cải xoong là một loại rau ăn rất tốt dùng để nấu canh hay xào. Ngoài giá trị dinh dưỡng được dùng làm rau ăn hàng ngày, cải xoong còn là vị thuốc tốt.

Cải xoong còn gọi là đậu ban thái, thủy diều thái, tây dương thái. Là cây thảo, có thân bò, phân nhiều nhánh, đậm rẽ ở các đốt. Lá mọc so le, kép lông chim. Hoa nhỏ màu trắng, hợp thành chùm ở các đầu cành. Quả hình trụ chứa nhiều hạt màu đỏ. Cải xoong là một loại rau ăn rất tốt dùng để nấu canh hay xào. Bộ phận dùng làm thuốc thân và lá, chủ yếu dùng tươi hoặc phơi, sấy khô.

Theo Đông y, cải xoong tính hàn, vị hơi đắng và hắc có tác dụng lợi tiểu, giúp tiêu hóa tốt, giải độc... dùng chữa bí tiểu, tàn nhang, hỗ trợ điều trị ho lao, đái tháo đường, giúp phòng bệnh bướu cổ, trong một số bài thuốc sau:

Chữa bí tiểu: Cải xoong tươi 45g, 20g củ hành tây, 15g củ cải trắng. Tất cả rửa sạch, cắt nhỏ, sấy khô sắc với 1 lít nước còn 300ml, chia uống 2 lần trong ngày. Dùng trong 7 ngày. Hoặc lấy rau cải xoong rửa sạch, đê ráo, nhúng qua nước sôi trộn với dầu vùng (dầu mè)

Cải xoong chữa tàn nhang, bí tiểu

và dấm ăn trong ngày. Thực hiện liên tục trong 5 ngày.

Chữa tàn nhang: 20g cải xoong tươi, 1 thìa cà phê mật ong. Cải xoong rửa sạch, đê ráo, giã nhỏ trộn với mật ong, tất cả cho vào miếng vải mềm, sạch. Ngày bôi chỗ tàn nhang 2 lần vào buổi sáng và chiều rồi để khô và lau sạch. Dùng đến khi không còn bị nhiệt lưỡi và chảy máu chân răng.

Giúp phòng bệnh bướu cổ: Cải xoong 200g, cà chua 1 quả, rau mùi, kinh giới 10g, dầu ăn, gia vị, giấm. Cách làm: Cải xoong, cà chua, rau gia vị rửa sạch, đê ráo. Cà chua thái lát. Cải xoong tràn qua nước sôi, rau mùi, kinh giới thái nhỏ, cà chua thái lát. Tất cả đem trộn đều với giấm, gia vị ăn thay rau. Mỗi tuần nên ăn 3 lần. Bài thuốc này đơn giản, dễ làm nhưng giúp tăng cường iốt phòng bệnh bướu cổ hiệu quả.

Hỗ trợ điều trị ho lao: 150g rau cải xoong, 100g phổi lợn đem nấu canh ăn vào buổi sáng. Buổi chiều trộn một nắm rau cải xoong sống với 100g thịt bò sào tái với dấm. Ăn liên tục trong 15 ngày. Món ăn này giúp bồi bổ cơ thể, tăng sức đề kháng, mau lành bệnh.

Chữa nhiệt lưỡi, chảy máu chân răng do viêm lợi:

LINH ĐAN

Phòng rắn cắn mùa mưa lũ

Ngập lụt gây ra những tác động xấu tới sức khoẻ con người như mắc bệnh mắt, bệnh ngoài da... và nguy hiểm hơn nước lũ là môi trường sống của nhiều loài rắn độc. Khi bị rắn cắn cần được cấp cứu kịp thời để tránh bị tử vong.

Mỗi loại rắn độc cắn có biểu hiện khác nhau. Rắn hổ mang cắn thường có các biểu hiện: Tại vết cắn thấy đau buốt, nhìn thấy vết răng (một hoặc hai vết răng), phù nề lan tỏa, hoại tử. Rắn lục cắn có các triệu chứng: Tại vết cắn bị sưng tấy nhanh, chảy máu. Sau đó vùng bị cắn sưng to, bầm tím, xuất huyết dưới da, xuất huyết trong cơ, phồng rộp, chèn ép nhiều. Rắn biển (đen) cắn: Gây

liệt cơ, tan máu, các triệu chứng liệt như các loại rắn hổ, cạp nong, cạp nia cắn.

Sau khi bị rắn độc cắn cần tiên hành sơ cứu ngay, trước khi vận chuyển bệnh nhân đến bệnh viện. Có thể người khác giúp đỡ hoặc do bản thân nạn nhân tự làm.

Động viên nạn nhân yên tâm, không nên lo lắng quá. Không để nạn nhân tự đi lại, bất động chi bị cắn băng nẹp vì vận động làm tăng tốc độ lan tỏa của nọc độc. Băng ép bất động nếu do một số loại rắn hổ (rắn cạp nong, cạp nia, hổ mang chúa, rắn biển, hổ mang thường) cắn để làm chậm triệu chứng liệt. Lưu ý: Tuyệt đối không băng ép bất động khi rắn lục cắn vì có thể làm nặng thêm tổn thương tại chỗ.

Chuyển nạn nhân bằng phương tiện nhanh nhất đến cơ sở y tế với việc duy trì băng ép, bất động. Trường hợp nạn nhân bị liệt thì khai thông đường hô

hấp tư thế, hút dờm dãi, hô hấp nhân tạo... Tránh mọi việc làm can thiệp vào vết cắn vì có thể làm tăng nguy cơ nhiễm khuẩn, tăng sự hấp thu nọc độc và dễ chảy máu. Dùng băng rộng khoảng 10cm, dài khoảng 4,5m. Có thể băng chun giãn, băng vải, hoặc tự tạo từ khăn, quần áo.

Không cố cởi quần áo vì dễ làm chi phải vận động, có thể băng đè lên quần áo. Bắt đầu băng từ ngón chân về phía gốc chi, băng chặt vừa phải, vẫn còn sờ thấy mạch đập. Không làm các biện pháp sau: Ga rô, trích, rách, châm, chọc tại vết cắn, hút nọc độc, đắp các loại thuốc y học dân tộc, hoá chất lên vết cắn, sử dụng hòn đá chữa rắn cắn, chườm lạnh vết cắn.

Tại cơ sở y tế, nạn nhân cần được khám nhanh và hồi sức tích cực, chú ý hồi sức tim mạch và tuần hoàn, làm các xét nghiệm cần thiết. Dùng huyết thanh kháng nọc để trung hòa nọc độc càng sớm càng tốt.

Tại chỗ vết rắn cắn, chỉ bị rắn cắn cần được nâng cao, chống hiện tượng tái hấp thu dịch. Dùng kháng sinh chống nhiễm khuẩn, giải độc tố uốn ván. Nếu vết cắn bị hoại tử thì phải cắt lọc hoàn toàn, ghép da hở, dùng kháng sinh có hoạt phổ rộng.

MINH NGỌC

Ngăn mùi cơ thể đúng cách

Cơ thể tiết mồ hôi là chuyện nhỏ, tuy nhiên mồ hôi lại gây ra mùi hôi cơ thể và các bệnh lý khác lại là chuyện lớn. Lăn khử mùi chỉ có thể giúp che giấu mùi mồ hôi. Vì vậy, nếu bạn thực sự muốn ngăn mùi cơ thể, bạn không chỉ phụ thuộc vào mỗi lăn khử mùi.

■ ĐỨC ANH

Chú ý vệ sinh

Chuyên gia Nguyễn Minh Hương, Trung tâm Thẩm mỹ Trúc Lâm (Tây Hồ, Hà Nội) cho biết: Khi cơ thể tiết mồ hôi, thông thường mọi người hay chọn giải pháp dùng lăn khử mùi sau khi tắm hoặc trước khi đi ra ngoài. Tuy nhiên, khi cả cơ thể bị ướt sũng mồ hôi, lăn khử mùi không thể nào kiểm soát được mùi mồ hôi.

Để giảm bớt mùi, đầu tiên, hãy cạo sạch vùng lông dưới cánh tay giúp cho khu vực này trở nên mát mẻ hơn, giảm tiết mồ hôi, đồng thời còn sẽ giúp ngăn cản sự tích tụ của mồ hôi. Bên cạnh đó, tắm là một phương án tốt, hoặc ít nhất là làm sạch vùng dưới cánh tay ít nhất 1 - 2 lần/ngày để kiểm soát được sự tiết mồ hôi. Sau khi tắm xong bạn cần để người khô hoàn toàn trước khi bạn mặc quần áo. Ngoài ra, vào mùa hè, cơ thể dễ tiết mồ hôi, bạn nên mặc quần áo bằng vải cotton cho thấm mồ hôi tốt. Nếu quần áo đã thấm mồ hôi thì bạn cần thay ngay khi có thể. Một giải pháp nữa là bạn nên mặc một chiếc áo phông lót bên trong giúp thấm mồ hôi, giữ cho mồ hôi không thấm ra áo ngoài của bạn gây mất thẩm mỹ. Quần áo thấm mồ hôi khi thay ra phải ngâm xà phòng hoặc

giặt ngay để vi khuẩn không có cơ hội gây mùi hôi.

Thay đổi lối sống

Lương y Nguyễn Văn Sử, Hội Đông y Việt Nam cho hay, cách ăn uống hoặc tâm trạng căng thẳng lo lắng cũng ảnh hưởng đến việc tiết mồ hôi của cơ thể, kích thích tuyến mồ hôi hoạt động mạnh hơn hoặc khiến mồ hôi tiết ra có "mùi vị" đặc biệt hơn. Ví dụ, khi ăn hành, tỏi, và các loại thực phẩm khác thuộc họ hành, tỏi, mồ hôi sẽ có mùi hăng nồng khi khô. Khi thấy cơ thể ra nhiều mồ hôi bạn nên chọn ăn các loại thực phẩm mát thanh nhiệt như bí đao, mướp đắng, tránh ăn những đồ ăn nóng và có mùi hăng như hành, tỏi, ớt, cà phê... Đồng thời, cần giảm căng thẳng và những lo âu trong cuộc sống hằng ngày. Một lưu ý nữa là khi cơ thể ra nhiều mồ hôi cần nhanh chóng uống nước để bù nước. Ngoài ra, nên duy trì các bài tập thể dục nhẹ nhàng, ví dụ, đi dạo vào buổi sáng và

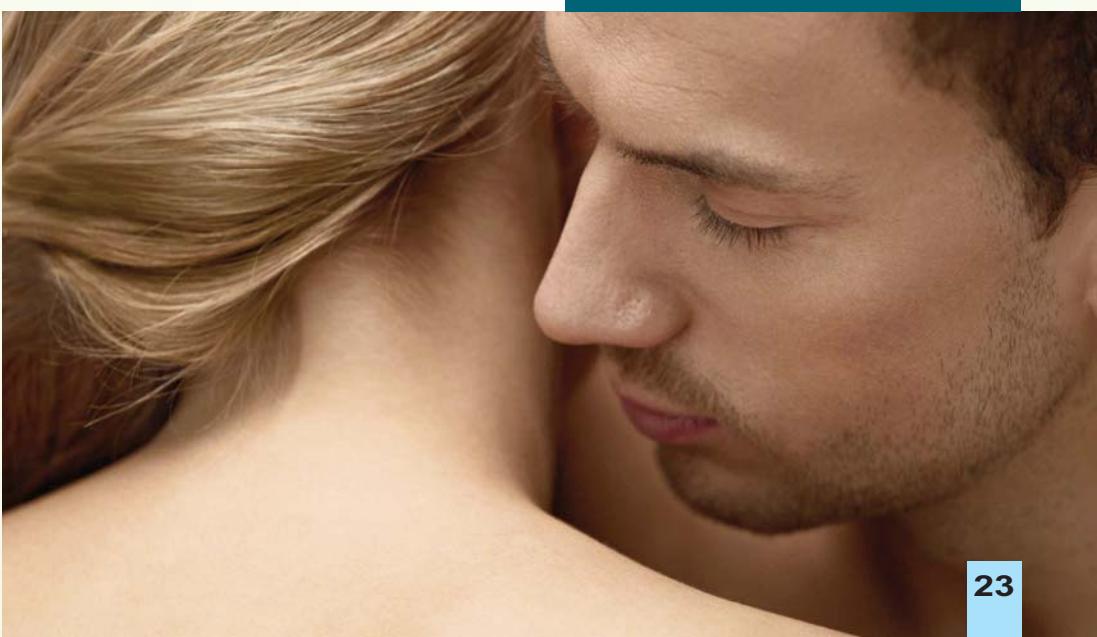
ban đêm, sau đó tắm để loại bỏ mồ hôi. Kiểm soát trọng lượng cơ thể cũng là một cách nên làm để giảm tiết mồ hôi, lý do là khi trọng lượng cơ thể cao đồng nghĩa với nhiệt độ cơ thể sẽ tăng nhanh khi vận động, và tất nhiên nóng nực sẽ khiến bạn ra mồ hôi nhiều hơn.

Những sự trợ giúp của y tế

Chuyên gia Nguyễn Minh Hương cho hay, cơ thể có 2 loại mồ hôi, một loại là do thời tiết nóng bức khiến cơ thể đổ mồ hôi để giải nhiệt, một loại khác là do bệnh lý (thời tiết nào cũng có thể đổ mồ hôi và mồ hôi thường có mùi nồng). Đôi với loại mồ hôi do bệnh lý thì cách tốt nhất bạn nên nhờ đến các phương pháp điều trị. Việc vệ sinh, thay đổi cách ăn uống, sinh hoạt đều không hiệu quả đối với những trường hợp mồ hôi nặng mùi. Việc bạn sử dụng các loại thảo dược như ngải cứu rang nóng, hạt tiêu... hay các loại thuốc trị mùi hôi cơ thể đều không hiệu quả, chúng chỉ làm mất mùi trong chốc lát chứ không giải quyết được mùi hôi tận gốc. Thậm chí chúng còn

có thể gây ra các tác dụng ngược, ví dụ, khi dùng ngải cứu rang nóng chà xát vào vùng dưới cánh tay có thể còn làm cho vùng da dưới cánh tay vốn nhạy cảm sẽ dễ có nguy cơ bị bỏng rát, tương tự các loại thuốc trị mùi hôi có thể gây dị ứng (mẩn đỏ, sẩn ngứa) đối với những người có làn da nhạy cảm. Tốt nhất trong những trường hợp ra mồ hôi bệnh lý hãy nhờ đến sự trợ giúp của bác sĩ. Hiện nay, có rất nhiều phương pháp giúp giải quyết triệt để mùi hôi cơ thể. Tuy nhiên, cũng do có quá nhiều phương pháp, nên việc lựa chọn phương pháp nào cần cứ sự tham vấn của bác sĩ có chuyên môn để tránh mất tiền mà vẫn không trị được mùi cơ thể.

*Chuyên gia Nguyễn Minh Hương:
Khi cơ thể tiết mồ hôi, nó không chỉ gây mùi cơ thể mà còn gây ra nhiều loại bệnh lý khác, chẳng hạn khi mồ hôi ra nhiều nếu bạn không biết cách giữ gìn vệ sinh sạch sẽ, mồ hôi có thể gây nhiễm khuẩn da, viêm da, mẩn ngứa, gây mụn, nổi ban, rôm sảy...*

Quần áo phai màu do dùng thuốc nhuộm kém chất lượng

Hỏi: Tôi đã gặp hai trường hợp quần áo sau khi mua về đã bị phai màu. Một loại là phai màu khoảng vài lần giặt đầu tiên, sau đó không còn phai nữa. Loại khác là phai màu suốt cả thời gian dài, thậm chí cả năm lần nào giặt cũng phai. Vậy hai trường hợp này có loại nào dùng thuốc nhuộm kém chất lượng không?

ĐẶNG VĂN NGŨ (Hà Đông, Hà Nội)

KS Trương Phi Nam, nguyên cán bộ Phòng Nghiên cứu Công nghệ dệt nhuộm, Viện Dệt may trả lời: Tình trạng quần áo bị phai màu do hai nguyên nhân trong quá trình sản xuất vải là nhuộm không đảm bảo kỹ thuật và sử dụng thuốc nhuộm không đúng bản chất xơ sợi.

Đối với quá trình không đảm bảo kỹ thuật được hiểu rằng, sau khi nhuộm màu, vải phải được giặt sạch thông qua các bước như giặt nước nóng, nước lạnh, xà phòng... Điều này nhằm vừa làm sạch cũng như loại bỏ các hóa chất thuốc

nhuộm còn tồn dư. Vì thế, sau khi đưa ra may quần áo, vải không bị phai màu. Nếu còn phai màu sau vài lần giặt là do thiếu một trong các quá trình làm sạch trên hoặc giặt không kỹ. Sau khi mặc, giặt vài lần quần áo không phai nữa chứng tỏ chất nhuộm đã bị trôi đi hết.

Nguyên nhân thứ hai khiến quần áo giặt nhiều lần vẫn phai là do sử dụng thuốc nhuộm không đúng bản chất xơ sợi. Điều này dẫn đến thuốc không bám vào sợi hoặc bám không chắc nên giặt lại bị thôi ra. Trong công nghệ nhuộm, các loại vải sẽ được phân loại và dùng thuốc nhuộm đúng cho loại đó, nhưng các đơn vị làm không chuyên nghiệp, làm nhái, làm kém chất lượng sử dụng không những không đúng bản chất thuốc mà có thể dùng thuốc đểu. Với quần áo bị phai màu, tốt hơn nên hạn chế hoặc không sử dụng để an toàn cho sức khoẻ.

VÂN ĐÀI (ghi)

Chọn, sử dụng thiết bị tiết kiệm năng lượng

Hỏi: Trong việc chọn mua và sử dụng các thiết bị điện nên chú ý điều gì để tiết kiệm điện?

TRẦN HUY TÙNG (Hà Nội)

Theo KS Trần Văn Minh, Trung tâm Điện tử - Điện lạnh Bách Khoa Hà Nội trả lời: Khi mua sắm các thiết bị điện gia dụng, bên cạnh các tiêu chí về hình thức, giá cả, chức năng hoạt động... người tiêu dùng nên chú ý đến công suất hay các tiêu chí liên quan đến tiết kiệm năng lượng, vừa giúp chọn được sản phẩm tốt, thân thiện môi trường vừa giúp giảm chi phí hóa đơn tiền điện hàng tháng của gia đình. Một số yếu tố sau đây có thể giúp bạn tiết kiệm tiền điện cho gia đình mình.

Chọn thiết bị đúng công suất, phù hợp với nhu cầu sử dụng, tránh mua máy có công

suất quá lớn khi chạy sẽ hao tốn năng lượng điện nhiều hơn mức cần thiết, hoặc mua máy nhỏ, công suất yêu lại khiến máy phải hoạt động nhiều hơn cũng sẽ gây lãng phí.

Thay thế các thiết bị gây hao tốn điện: Đổi với các hệ thống chiếu sáng nên sử dụng các loại đèn tiết kiệm điện như đèn led thay cho các loại đèn kiểu cũ. Sử dụng các loại bếp lò như lò vi ba, bếp điện từ thay cho các loại bếp điện trở thông thường cũng sẽ tiết kiệm điện hơn. Ngoài ra, các loại đồ điện gia dụng đã qua sử dụng nhiều năm thường rất hao tốn điện, không nên tận dụng dùng mãi dù “vẫn chạy tốt”.

Sử dụng các đồ điện gia dụng một cách hợp lý bởi sự hao phí năng lượng điện phần lớn đều do không sử dụng hợp lý các thiết bị điện.

A.H (ghi)

Tinh dầu sả tự chế đuổi muỗi kém

Hỏi: Nhà tôi có trẻ con và người già, lại đang ở trong vùng nhiều người bị sốt xuất huyết. Tôi muốn tự làm tinh dầu sả để đuổi muỗi thì làm thế nào, có hiệu quả không?

TRẦN QUANG MINH

(Hà Nội)

ThS Hà Thị Vân Anh, Phòng Tài nguyên sinh vật, Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật, Viện Hàn lâm KH&CN Việt Nam trả lời: Sả là loài cây có tinh dầu giúp xua muỗi rất tốt. Với những gia đình có trẻ nhỏ và người già, nhất là đang ở trong khu vực ổ dịch sốt xuất huyết thì dùng tinh dầu sả để xịt cho cả nhà cũng như xịt lên người là rất tốt. Tuy nhiên, cần lưu ý rằng, dầu sả do các gia đình tự chế

quá qua việc dùng cây sả xay lấy tinh chất thì hiệu quả đạt được sẽ không cao. Do cách làm này chỉ lấy được ít tinh dầu, nhất là các tinh dầu bay hơi nhanh, không đọng lại trên quần áo, đồ dùng nên hiệu quả đuổi muỗi kém.

Hiện Viện Sinh thái và Tài nguyên sinh vật đã nghiên cứu, sản xuất ra tinh dầu sả nguyên chất. Tinh dầu này không chỉ có hàm lượng tinh dầu cao mà còn được nghiên cứu để đọng lại trên đồ dùng, quần áo giúp xua muỗi lâu. Đặc biệt, muốn đạt hiệu quả trong xua muỗi, việc xông tinh dầu trong nhà là tốt nhất, hơn cả phương pháp xịt.

VÂN ĐÀI (ghi)

Chọn kính ốp tường

Hỏi: Kính ốp có thể thay thế gạch ốp tường được không? Nên chọn lựa chọn thế nào?

TRẦN PHƯƠNG HẢI (Hà Nội)

Ông Phan Tùng Lâm, Trung tâm Tư vấn kiến trúc Nội thất Décor, Hà Nội trả lời: Hoàn toàn có thể thay gạch ốp tường bằng kính, vừa tạo ấn tượng thẩm mỹ, vừa dễ lau chùi, vệ sinh. Tuy nhiên, nhược điểm là giá thành khá cao. Bạn nên chọn kính chịu nhiệt, kính cường lực để giảm nguy cơ rủi ro bị vỡ do va đập mạnh.

Ngoài ra, thị trường hiện có các loại gạch kính được thiết kế với kích cỡ và màu sắc khác nhau, có thể sử dụng lát sàn hay ốp tường đều đẹp, tạo không gian sạch đẹp và vệ sinh cho căn phòng. Có loại để lát sàn, ốp tường hay ốp thành bồn tắm, hoặc dành riêng cho lát đáy bồn tắm với hình dáng uốn lượn. Tuy thủy tinh có độ chống trượt thấp nhưng do thiết kế gạch tạo bề mặt gồ ghề nên hạn chế này được cải thiện đáng kể.

KL (ghi)

Giặt vải lụa tơ tằm bằng xà phòng tắm

Hỏi: Tôi mua vải lụa tơ tằm về mặc nhưng nhận được nhiều lời khuyên là nên giặt bằng xà phòng tắm, dầu gội đầu, thậm chí nước rửa bát... Vậy cuối cùng nên giặt bằng loại nào sẽ tốt và sạch nhất?

TRƯỜNG BÍCH LIÊN
(Đà Nẵng)

KS Trương Phi Nam, nguyên cán bộ Viện Dệt may trả lời: Lụa tơ tằm là sợi được kéo từ tơ của con tằm nhả ra, sau đó dệt thành vải. Sợi này có đặc điểm rất dễ bị tác động bởi chất kiềm, nhất là chất kiềm

có trong bột giặt. Do đó, khi sử dụng quần áo bằng lụa, người ta cần hạn chế giặt với các chất giặt có chứa kiềm. Nhất là các loại xà phòng không uy tín, người ta thường cho nhiều kiềm (chất sút) vào nên càng dễ hỏng quần áo lụa. Xà phòng tắm hay dầu gội đầu thường chứa ít chất kiềm nên được khuyến để giặt vải lụa. Nhưng xà phòng tắm làm sạch tốt hơn dầu gội đầu, vì thế tùy mức độ bẩn để lựa chọn chất giặt phù hợp. Không nên dùng nước rửa bát để giặt đồ lụa.

LH (ghi)

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Khách mất xe máy, ai bồi thường?

Hỏi: Tôi đã ký hợp đồng với công ty bảo vệ A cung cấp nhân viên bảo vệ cho nhà hàng. Trong hợp đồng ký với công ty A cũng đã quy định công ty A sẽ có trách nhiệm đối với việc đảm bảo an ninh của cửa hàng. Cách đây 1 tuần, ở nhà hàng xảy ra mất cắp một chiếc xe máy của khách. Khách hàng yêu cầu chúng tôi bồi thường thiệt hại. Tôi đã yêu cầu công ty A bồi thường, nhưng công ty A từ chối với lý do họ đã cung cấp đầy đủ dịch vụ theo hợp đồng, còn việc mất cắp là do lỗi của 2 nhân viên bảo vệ. Xin hỏi trách nhiệm bồi thường thuộc về bên nào?

N.S. (Hà Nội)

LS Trần Mạnh Dũng trả lời: Trước hết, khách hàng vào ăn trong cửa hàng bạn, cửa hàng bạn có nghĩa vụ trông xe cho khách. Khi xảy ra sự việc mất xe, cửa

hàng bạn phải trực tiếp bồi thường khoản thiệt hại này cho khách hàng.

Bên cạnh đó, do cửa hàng bạn đã ký hợp đồng thuê dịch vụ bảo vệ với công ty bảo vệ A. Công việc trông giữ xe của khách đến cửa hàng nằm trong phạm vi dịch vụ mà bên công ty A phải cung cấp. Công ty A phải chịu trách nhiệm về vấn đề an ninh của cửa hàng cũng như phải bồi thường thiệt hại cho cửa hàng do đã làm thất thoát tài sản của cửa hàng (theo quy định tại Điều 522 Bộ luật Dân sự năm 2005). Khoản bồi thường này chính bằng khoản tiền mà cửa hàng bạn phải bỏ ra để bồi thường cho người khách bị mất xe.

Việc xử lý những vi phạm của hai nhân viên này thuộc vấn đề quản lý nhân viên của công ty A.

H.A (ghi)

❖ Ảnh minh họa.

Giải đáp thắc mắc về vấn đề xã hội

Đang làm việc có hợp đồng dài hạn có cần thi tuyển?

Ảnh minh họa

Hỏi: Tôi đang làm việc cho một đơn vị sự nghiệp của Nhà nước đã được 3 năm theo hợp đồng lao động không xác định thời hạn. Mới đây, đơn vị có chỉ tiêu thi tuyển viên chức và yêu cầu những người đang làm việc tại đơn vị theo chế độ hợp đồng thi tuyển. Do không đỗ trong kỳ thi này nên tôi được đơn vị thông báo sẽ chấm dứt hợp đồng lao động đã ký. Tôi xin hỏi việc chấm dứt hợp đồng lao động như vậy có đúng không?

NGUYỄN MINH NGỌC (Hà Nội)

LS Trần Mạnh Dũng trả lời: Việc tuyển dụng, bổ nhiệm và không nhận những người không đạt trong kỳ thi tuyển cán bộ, công chức, viên chức sẽ thực hiện theo quy định của pháp lệnh Cán bộ công chức và các văn bản liên quan. Trong trường hợp của bạn, bạn đã làm việc tại đơn vị sự nghiệp của Nhà nước theo hợp

đồng lao động không xác định thời hạn chứ bạn chưa phải là viên chức nhà nước nên đơn vị chấm dứt hợp đồng lao động với bạn vì lý do bạn không đạt trong kỳ thi tuyển công chức, viên chức là không đúng. Việc chấm dứt hợp đồng lao động này phải căn cứ vào nội dung hợp đồng lao động bạn đã ký với đơn vị theo quy định của Bộ luật Lao động và các văn bản hướng dẫn thi hành Bộ luật Lao động.

Việc đơn vị muôn chấm dứt hợp đồng lao động với bạn thì phải tuân theo quy định tại điều 38 Bộ luật Lao động. Khi đơn phương chấm dứt hợp đồng lao động không xác định thời hạn (trừ trường hợp người lao động bị sa thải theo quy định tại điều 85 Bộ luật Lao động), người sử dụng lao động phải báo cho người lao động biết trước ít nhất 45 ngày.

H.A (ghi)